

OBOROVÝ PŘIJÍMACÍ TEST PSYCHOLOGIE FF MU 2007/2008

Před sebou máte čtyřstránkový test, který obsahuje 60 položek. Své odpovědi zapisujte do záznamového archu. Vyberte vždy **pouze jedinou odpověď**.

U každé položky bude uplatněno toto **bodování**: Správně označená odpověď bude ohodnocena 1 bodem.

Za nesprávně označenou odpověď nebo za více odpovědí označených jako platné vám bude odečteno 0,25 bodu.

Za odpověď e) nevíte dostanete 0 bodů.

1. Desetiletý Luboš má od malička problémy s porozuměním sociálnímu prostředí – lidské vztahy jsou pro něj matoucí a nepředvídatelné. Není schopen normální verbální ani neverbální komunikace, při interakcích se známými i neznámými lidmi působí uzavřeně. Jakou poruchou Luboš pravděpodobně trpí?

- a) mentální retardací
- b) autismem
- c) posttraumatickou stresovou poruchou
- d) bipolární poruchou
- e) nevíme

2. Maminka kojí pětiměsíční Věrušku. Její sestra Denisa jí ukáže novou hračku. Věruška přestane pít mléko a hledí na hračku. Poté, co jí Denisa tuto hračku ukazuje už poněkolkrát, Věruška pokračuje v pití mléka a hračky si už moc nevšímá. Jak se nazývá proces, který u Věrušky nastal?

- a) habituace
- b) dishabitace
- c) trakce
- d) distrakce
- e) nevíme

3. Pro vzorky vzniklé tzv. samovýběrem – tj. vzniklé pouze z jedinců, kteří se sami dobrovolně rozhodli o své účasti na výzkumu, platí:

- a) nejsou často reprezentativní vzhledem k cílové populaci výzkumu
- b) jsou většinou neetické
- c) při jejich sestavování se uplatňuje rozdělení do dílčích kategorií (strat)
- d) výsledky výzkumu na těchto vzorcích mohou být snadno zobečňeny na cílovou populaci
- e) nevíme

4. Jung pokládal za konečný bod vývoje sebeuskutečnění jedincova potenciálu a dosažení duševní rovnováhy, integraci protikladů, seberealizaci – uskutečnění tzv. bytostného Já. Jak tento proces označoval?

- a) kompenzace
- b) reaktivní formace
- c) individuace
- d) introverze
- e) nevíme

5. Najděte správný výraz pro déletrvající nedostatek v uspokojování některé ze základních lidských potřeb

- a) retardace
- b) frustrace
- c) stres
- d) deprivace
- e) nevíme

6. Výzkumník ověřuje účinnost léku proti úzkosti ve srovnání s účinností placebo. Postupuje tak, že zkoumané osoby náhodně rozdělí do dvou skupin; jedna skupina dostává lék a druhá placebo. Žádný pacient ani lékaři, kteří jim pilulky podávají a vyhodnocují účinnost, nevědí, kdo dostává lék a kdo placebo. Jak se tato situace označuje?

- a) latentní přirozený experiment
- b) kvaziexperiment
- c) projekt s vnitroskupinovými efekty
- d) dvojité slepý pokus
- e) nevíme

7. Podle které teorie emocí se vědomé pocity emocí a fyziologické změny objevují jako oddělené, souběžné reakce, tj. podle této teorie není pro vznik emocí nutná ani postačující fyziologická aktivace?

- a) podle Schachterovy-Singerovy teorie
- b) podle Jamesovy-Langeovy teorie
- c) podle Cannonovy-Bardovy teorie
- d) taková teorie emocí neexistuje
- e) nevíme

8. Jednou z metod výzkumu v psychologii je korelační studie.

Vyberte tvrzení, které pro tuto metodu **neplatí**:

- a) obvykle jde o dlouhodobé a podrobné zkoumání jedince
- b) na rozdíl od experimentu není potřeba jakkoli manipulovat s nezávisle proměnnou
- c) cílem korelační studie je zjistit, zda existuje vztah mezi dvěma nebo více proměnnými
- d) z jejich výsledků nelze vyvodit příčinu a následek
- e) nevíme

9. Hráči biliáru různé výkonnosti a dovednosti hrají turnaj před očima publika. Jaký vliv bude mít přítomnost tohoto publika na jejich výkon podle závěrů psychologů o sociální facilitaci?

- a) u dobrých hráčů dojde ke zvýšení výkonu, u špatných ke zhoršení
- b) u špatných hráčů dojde ke zvýšení výkonu, u dobrých ke zhoršení
- c) u všech hráčů dojde ke zlepšení výkonu
- d) u všech hráčů dojde ke zhoršení výkonu
- e) nevíme

10. V rámci psychologického výzkumu byl zkoumaným osobám předložen popis následující situace: "Petře je 29 let, je svobodná, otevřená a velmi chytrá. Na vysoké škole studovala psychologii..... a velmi ji zajímala problematika diskriminace." Zkoumané osoby měly za úkol odhadnout pravděpodobnost dvou tvrzení: "1. Petra je bankovní úřednicí; 2. Petra je bankovní úřednicí a je aktivní ve feministickém hnutí." Pokud většina osob tvrdila, že je druhé tvrzení pravděpodobnější než první, jaké pravděpodobnostní pravidlo bylo při jejich uvažování porušeno?

- a) pravidlo konjunkce
- b) pravidlo poměrného základu
- c) pravidlo podobnosti
- d) pravidlo příčinnosti
- e) nevíme

11. Určete, jak se označuje psychoterapeutický přístup, který pracuje s částmi klientovy osobnosti nazývanými "rodič", "dítě" a "dospělý", a jehož autorem je E. Berne:

- a) racionálně-emotivní terapie
- b) transakční analýza
- c) gestalt terapie
- d) realitní terapie
- e) nevíme

12. Americký psycholog Philip Zimbardo je známý především svým výzkumem ze 70. let dvacátého století. O jaký výzkum šlo?

- a) o experimenty zkoumající tzv. efekt přihlížejícího a rozptýlenou zodpovědnost
- b) o experiment s poslušností vůči autoritě, kde zkoumané osoby zaujímaly roli učitele a udělovaly elektrické šoky žákům
- c) o tzv. stanfordský vězeňský experiment
- d) o výzkum tzv. kognitivní disonance
- e) nevíme

OBOROVÝ PŘIJÍMACÍ TEST PSYCHOLOGIE FF MU 2007/2008

13. Psychiatr se při vyšetřování pacienta vyptává na dosavadní průběh jeho života, na průběh jeho potíží, na rodinné zázemí atd. Jak se označuje soubor těchto údajů?

- a) fenotyp
- b) anamnéza
- c) autoatribuce
- d) interview
- e) nevím

14. Podnětový materiál jistého psychologického testu se skládá z 10 tabulí, na kterých jsou poměrně složité inkoustové skvrny. O jaký test se jedná?

- a) Szondiho test
- b) Tematický apercepční test
- c) Rosenzweigův obrázkový frustrační test
- d) Rorschachův test
- e) nevím

15. Terapeut pomáhá panu Ivovi zbavit se strachu z hadů. Nejdříve se Ivo pouze dívá na obrázky a fotografie hadů a přitom poslouchá svou oblíbenou pohodovou hudbu. Posléze vezme do ruky hračku představující hada. Poté opět za poslechu své oblíbené hudby pozoruje skutečné hady ve skleněných klecích v zoologické zahradě. Jak se označuje technika, kterou terapeut používá?

- a) systematická desenzibilizace
- b) averzivní terapie
- c) operantní podmiňování
- d) učení nápodobou
- e) nevím

16. Vyberte tvrzení, které neplatí o tzv. pásmové nemoci (jet lag):

- a) jde o důsledek desynchronizace mezi biorytmy těla a synchronizátory nového časového pásma (doba jídla, intenzita denního světla, atd.)
- b) přizpůsobení je obtížnější, pokud synchronizátory zkracují den a cirkadiánní rytmus, tj. pokud vedou k předbíhání fáze, než v opačném případě
- c) přizpůsobení je obtížnější, pokud cestujeme pomalu z východu na západ, než když cestujeme rychle ze západu na východ
- d) příznaky pásmové nemoci jsou podobné těm, které se vyskytují v souvislosti s prací na směny
- e) nevím

17. Představte si, že odborník v kognitivní psychologii chce zkoumat studenty ve vaší třídě. Kterou z uvedených otázek by jim pravděpodobně položil?

- a) jak vycházíte se svými učiteli?
- b) jaké jsou vaše životní cíle?
- c) objevily se u vás někdy příznaky duševní poruchy?
- d) jakým způsobem se připravujete a učíte na písemku?
- e) nevím

18. Bludy jsou poruchy:

- a) pozornosti
- b) myšlení
- c) vnímání
- d) paměti
- e) nevím

19. Tato droga se dobře váže na přirozená receptorová místa bolest tlumících endorfinů v mozku. Vyvolává krátké, ale mimořádně intenzivní pocity euforie, následované delšími účinky utlumení bolesti. Vzniká na ni tolerance, závislost a při jejím odnětí pak dochází k těžkým abstinčním příznakům. O jakou drogu se jedná?

- a) kokain
- b) heroin
- c) amfetamin
- d) pervitin
- e) nevím

20. Jedete domů autem svou obvyklou cestou. Náhle si povšimnete, že kousek před vámi cestu zablokovala dopravní nehoda. Bez rozmyšlení zahnete doprava do vedlejší ulice a pokračujete touto jinou cestou domů. Co jste přitom podle amerického psychologa Edwarda Tolmana využili?

- a) sociální učení
- b) instinkt
- c) kognitivní mapu
- d) orientační reflex
- e) nevím

21. Výzkumník chce zjišťovat osobnostní souvislosti agrese u předškolních dětí hrajících si společně ve školce. Rozhodne se, že ukazatelem agrese bude u každého dítěte počet fyzických útoků vůči ostatním dětem. Jak se označuje tento proces vymezení proměnné?

- a) stratifikace
- b) korelace
- c) operacionalizace
- d) inference
- e) nevím

22. Jak za sebou následují ve vývoji jedince psychosociální problémy/krize dle Erika Eriksona?

- a) 1. pílě versus pocity méněcennosti, 2. identita versus zmatek, 3. intimita versus izolace
- b) 1. identita versus zmatek, 2. pílě versus pocity méněcennosti, 3. intimita versus izolace
- c) 1. pílě versus pocity méněcennosti, 2. intimita versus izolace, 3. identita versus zmatek
- d) 1. identita versus zmatek, 2. intimita versus izolace, 3. pílě versus pocity méněcennosti
- e) nevím

23. Tzv. analýza prostředků a cílů (nebo analýza dílčích cílů) a strategie tvorby analogií patří mezi strategie řešení problémů

- a) reproduktivní
- b) algoritmičké
- c) vhlédové
- d) heuristické
- e) nevím

24. Jak za sebou následují ve vývoji jedince stádia morálního vývoje dle Laurence Kohlberga?

- a) 1. orientace na odměnu, 2. orientace na to být hodným dítětem, 3. orientace na autoritu/zachování pořádku
- b) 1. orientace na autoritu/zachování pořádku, 2. orientace na odměnu, 3. orientace na to být hodným dítětem
- c) 1. orientace na to být hodným dítětem, 2. orientace na odměnu, 3. orientace na autoritu/zachování pořádku
- d) 1. orientace na to být hodným dítětem, 2. orientace na autoritu/zachování pořádku, 3. orientace na odměnu
- e) nevím

25. Kdo je autorem tzv. terapie zaměřené na klienta, jež se dá charakterizovat jako nedirektivní a zaměřená na seberealizaci jedince?

- a) Alfred Adler
- b) Abraham Maslow
- c) Carl Rogers
- d) Carl Gustav Jung
- e) nevím

26. Vyberte tvrzení, které neplatí.

- a) mentální anorexie se vyskytuje mnohem častěji u žen než u mužů
- b) mentální bulimie je porucha příjmu potravy
- c) mentální anorexie a mentální bulimie patří mezi psychotické poruchy
- d) mentální anorexie se vyskytuje nejčastěji v dospívání a mladé dospělosti

OBOROVÝ PŘIJÍMACÍ TEST PSYCHOLOGIE FF MU 2007/2008

e) nevím

27. Výzkumník se snaží experimentálně zjistit, zda je nový lék účinný proti bolestem hlavy. Náhodně vybranou skupinu osob rozdělí na dvě podskupiny. Jedné podskupině je dáno placebo a druhé nový lék. Zkoumané osoby mají za úkol při nastupující bolesti hlavy užít lék a zaznamenat, jak dlouho bolest hlavy trvala. Jakou proměnnou je v tomto experimentu užítí placeba či nového léku?

- a) intervenující
- b) kontrolní
- c) závislou
- d) nezávislou
- e) nevím

28. Piaget popsal v rámci kognitivního vývoje dítěte proces, s jehož pomocí jsou nové objekty, situace nebo myšlenky pochopeny prostřednictvím schémat, které již dítě má. Jak se tento proces označuje?

- a) akomodace
- b) asimilace
- c) konzervace
- d) abstrakce
- e) nevím

29. Model chování, který byl označen jako chování typu A, charakterizuje podle Friedmana a Rosenmana pacienty s

- a) ischemickou chorobou srdeční
- b) depresí
- c) obsedantně-kompulzivní poruchou
- d) autismem
- e) nevím

30. Mezi monokulární vodítka pro vnímání hloubky nepatří

- a) výška umístění
- b) disparita obrazů na sítnici
- c) překrývání
- d) relativní velikost
- e) nevím

31. Který z uvedených autorů je tvůrcem tzv. teorie osobních konstruktů?

- a) Zdeněk Matějček
- b) Sigmund Freud
- c) George Kelly
- d) Stanislav Grof
- e) nevím

32. Co se označuje zkratkou DSM?

- a) metoda zobrazení mozku
- b) klasifikační manuál duševních poruch
- c) vývojová porucha, způsobená genovou mutací
- d) mnohočetná porucha osobnosti
- e) nevím

33. Skupině dospělých respondentů byl administrován určitý test inteligence. Po dvou měsících byl stejný test administrován stejným respondentům. Mezi oběma měřeními byla zjištěna korelace $r=0,90$. Těsný vztah mezi oběma měřeními svědčí především o:

- a) vysoké úrovni validity měření
- b) vysoké úrovni reliability měření
- c) vysoké úrovni inteligence respondentů
- d) vysoké úrovni vlivu prostředí na výkon
- e) nevím

34. Který z uvedených psychologů nepatří mezi ostatní (z hlediska psychologického směru či přístupu, ke kterému se řadí)?

- a) A. Maslow
- b) J. B. Watson

c) B. F. Skinner

d) C. L. Hull

e) nevím

35. Co je podle Freuda hlavním psychologickým smyslem snu?

- a) splnění neuspokojených přání
- b) poskytnout člověku kreativní podněty
- c) pomoci utřídit si myšlenky
- d) příprava pro budoucí aktivity
- e) nevím

36. O jakou spánkovou poruchu se může jednat, pokud například přednášející usne uprostřed přednášky či pokud osoba usne uprostřed hovoru?

- a) apnoe
- b) insomnie
- c) narkolepsie
- d) paradoxní spánek
- e) nevím

37. Které z uvedených onemocnění se snaží objasnit tzv. dopaminová hypotéza, pojednávající o nadbytku dopaminu na určitých synapsích v mozku?

- a) schizofrenii
- b) depresi
- c) obsedantně-kompulzivní poruchu
- d) generalizovanou úzkostnou poruchu
- e) nevím

38. Co označuje v pojetí Charlese Spearmana tzv. "g faktor"?

- a) obecný inteligenční faktor
- b) obecný faktor vlivu prostředí
- c) obecný faktor vlivu dědičnosti
- d) obecný faktor nevysvětlitelného v rámci parapsychologie
- e) nevím

39. Která z uvedených metod nepatří mezi metody zaznamenávání aktivity mozku či zobrazovací techniky používané k vyšetření mozku?

- a) evokované potenciály
- b) magnetická rezonance
- c) pletysmograf
- d) pozitronová emisní tomografie
- e) nevím

40. Vyberte pojem nebo slovní spojení, které nepatří k ostatním.

- a) flow fenomén
- b) haló efekt
- c) projekce
- d) atribuční chyba
- e) nevím

41. Která část mozku je nejvyšším centrem vegetativních procesů a funkcí?

- a) hypothalamus
- b) mozková kůra
- c) mozkový kmen
- d) prodloužená mícha
- e) nevím

42. Jak se označuje biomembrána tvořící povrch vakuoly?

- a) vakuoplast
- b) tonoplast
- c) cytoplast
- d) mitoplast
- e) nevím

43. Zralé erytrocyty

- a) slouží k transportu O_2 , nikoli však CO_2
- b) využívají ke svému vlastnímu metabolismu více než z 90% kyslík

OBOROVÝ PŘIJÍMACÍ TEST PSYCHOLOGIE FF MU 2007/2008

c) jsou bezjaderné

d) neobsahují membránový skelet
e) nevím

44. Proč sliznice tenkého střeva vybíhá v tzv. klky?

a) aby se zvětšila resorpční plocha střeva

b) aby se urychlilo zpětné vstřebávání vody a tím zahuštění stolice
c) aby se usnadnil mechanický posun tráveniny
d) aby se potrava lépe smísila s trávicími enzymy
e) nevím

45. Které z uvedených tvrzení neplatí o příštítných těliscích?

a) produkují parathormon
b) podílejí se na metabolismu vápníku
c) jejich buňky fungují jako chemoreceptory
d) produkují hormon tyroxin
e) nevím

46. Ze kterého zárodečného listu se vyvíjí kosterní a svalová soustava?

a) z ektodermu
b) z mezodermu
c) z entodermu
d) z muskulodermu
e) nevím

47. Jaký je rozdíl mezi mléčným a trvalým chrupem?

a) mléčný chrup neobsahuje stoličky
b) mléčný chrup neobsahuje třenové zuby
c) mléčný chrup neobsahuje špičáky
d) mléčný chrup obsahuje všechny typy zubů jako trvalý chrup, rozdíl jsou pouze v počtu zubů jednotlivých typů
e) nevím

48. Molekulární strukturu DNA popsal/popsali

a) Johann Gregor Mendel
b) Thomas H. Morgan
c) James Watson, Francis Crick a Maurice Wilkins
d) Alexander Fleming, E.B. Chain a H.W. Florey
e) nevím

49. Při opilosti se vyskytují nejisté, nepřesné pohyby, problémy s udržení rovnováhy a vzpřímeného postoje; oslabení funkce které části mozku se takto projevuje?

a) primární motorické oblasti v mozkové kůře
b) limbického systému
c) mozečku
d) mezimozku
e) nevím

50. Která část buňky obsahuje enzymy sloužící k intracelulárnímu trávení?

a) lyzozóm
b) plazmatická membrána
c) jádro
d) intermediární filamenta
e) nevím

51. Na jaký typ dědičnosti lidských znaků lze usuzovat z těchto projevů v rodokmenu: rodiče potomka se znakem nej sami zpravidla nemají, jsou ale oba heterozygoti; pokud oba rodiče znak mají, mají jej i všechny jejich děti; jedinec s takto děděným znakem může být potomkem z příbuzenského sňatku; jedinci s tímto znakem se vyskytují spíše zřídka, nenacházíme souvislý generační sled výskytu znaku.

a) polygenní dědičnost
b) gonozomální dědičnost
c) autozomálně dominantní dědičnost
d) autozomálně recesivní dědičnost
e) nevím

52. Vývojově nejmladším oddílem mozku je

a) mozková kůra
b) střední mozek
c) prodloužená mícha
d) mezimozek
e) nevím

53. Co umožňuje lidskému oku zaostřovat na různé vzdálenosti?

a) hladká svalovina duhovky (zúžením nebo rozšířením zornice)
b) vznik akčního potenciálu v neuronech sítnice
c) křížení vláken zrakového nervu
d) změna poloměru zakřivení čočky
e) nevím

54. Čím je způsoben Downův syndrom?

a) mutací v genu pro enzym fenylalanin hydroxylázu
b) trizomií 21. autochromozómu
c) monozomií chromozomu X
d) fragilním chromozomem X
e) nevím

55. Ve které části srdce se vytvářejí elektrické vzruchy o frekvenci 60-80/min, které se poté šíří do celého srdce a způsobují smrštění srdečního svalu?

a) v Hissově svazku
b) v síti Purkyňových vláken
c) v sinoatriálním uzlu
d) v endokardu
e) nevím

56. Hrtanová přiklopka

a) vyrovnává tlakové změny uvnitř dýchací soustavy a dutině středního ucha
b) zabraňuje vdechnutí polykané potraviny a tekutin
c) kmitá, přibližuje se a vzdaluje, a tak přispívá k tvorbě hlasu
d) přispívá k tzv. retrakční síle plic
e) nevím

57. Ve které části těla najdeme např. kost klínovou či radličnou?

a) v kostře lebky
b) v kostře horní končetiny
c) v kostře dolní končetiny
d) v pánevi
e) nevím

58. Jaká je průměrná délka těhotenství u žen?

a) 260 dnů
b) 280 dnů
c) 300 dnů
d) 320 dnů
e) nevím

59. Okysličená krev z plic přitéká do srdce

a) srdečnicí
b) plicnicí
c) věnčitými tepnami
d) plicními žilami
e) nevím

60. Bránice se při nádechu

a) posunuje směrem nahoru
b) posunuje směrem dolů
c) pohybuje střídavě nahoru a dolů, a tak zvětšuje objem dutiny hrudní
d) nepohybuje; většinu ventilace zajišťuje pohyb mezižeberních svalů
e) nevím